

JUSTITSMINISTERIET
Lovafdelingen

Dato: 31. januar 2008
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2007-733-0040
Dok.: LSJ40375

UDKAST

Forslag

til

Lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.
(Udvidelse af ordningen vedrørende fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol)

§ 1

I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1337 af 3. december 2007, foretages følgende ændring:

1. § 78 a, stk. 1 og 2, ophæves, og i stedet indsættes:

”§ 78 a. Justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, kan efter ansøgning fra personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 3 måneder, meddele tilladelse til, at straffen udstås på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i lovens §§ 78 b-78 f.”

Stk. 3 bliver herefter stk. 2.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2008 og finder anvendelse på personer, der idømmes fængselsstraf efter denne dato.

§ 3

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Stk. 2. Loven kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	4
2. Gældende ret	4
2.1. <i>Fuldbyrdelse af fængselsstraf i kriminalforsorgens institutioner mv.</i>	4
2.2. <i>Fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol</i>	5
2.3. <i>De hidtidige erfaringer</i>	9
3. Justitsministeriets overvejelser	10
3.1. <i>Indledende bemærkninger</i>	10
3.2. <i>Den foreslåede ordnings anvendelsesområde</i>	11
3.3. <i>Betingelser for meddelelse af tilladelse til strafudståelse på bopælen</i>	12
3.4. <i>Vilkår for straffuldbyrdelse på bopælen</i>	14
3.5. <i>Iværksættelse af straffuldbyrdelse på bopælen</i>	15
4. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige	16
5. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.	16
6. De administrative konsekvenser for borgerne	16
7. De miljømæssige konsekvenser	16
8. Forholdet til EU-retten	16
9. Hørte myndigheder og organisationer mv.	16
10. Sammenfattende skema	17

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at udvide anvendelsesområdet for ordningen vedrørende fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol (den såkaldte fodlænkeordning).

Efter fodlænkeordningen kan personer, der idømmes fængselsstraf i indtil 3 måneder, efter ansøgning udstå fængselsstraffen på bopælen med en såkaldt elektronisk fodlænke, hvis den pågældende på gerningstidspunktet ikke var fyldt 25 år, eller straffen idømmes for overtrædelse af færdselsloven. Den pågældende skal herudover opfylde en række nærmere angivne betingelser vedrørende bl.a. bolig- og beskæftigelsesforhold.

Det foreslås at udvide fodlænkeordningen, så den kommer til at omfatte alle personer, der idømmes fængselsstraf i indtil 3 måneder, uanset alder og forseelse. De øvrige betingelser vedrørende bolig- og beskæftigelsesforhold mv. vil efter lovforslaget fortsat skulle være opfyldt.

2. Gældende ret

2.1. Fuldbyrdelse af fængselsstraf i kriminalforsorgens institutioner mv.

Reglerne om fuldbyrdelse af fængselsstraf, bødestraffe, betingede domme, samfundstjeneste og forvaring findes i straffuldbyrdelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1337 af 3. december 2007. Straffuldbyrdelsesloven indeholder i afsnit II bestemmelser, der særligt tager sigte på fuldbyrdelse af fængselsstraf.

Personer på 18 år eller derover afsoner som altovervejende hovedregel fængselsstraf i fængsel eller arresthus, jf. straffuldbyrdelseslovens § 20, stk. 1. Fængselsstraf kan dog i særlige tilfælde fuldbyrdes i kriminalforsorgens pensioner og i institutioner mv. uden for kriminalforsorgen, jf. lovens § 20, stk. 2, f.eks. hvis den dømte har behov for særlig behandling eller pleje mv.

Personer under 18 år afsoner som udgangspunkt fængselsstraf uden for fængsel eller arresthus, dvs. på hospital, i familiepleje, i egnet hjem eller institution, medmindre afgørende hensyn til retshåndhævelsen taler imod dette, jf. straffuldbyrdelseslovens § 78, stk. 2. Sådanne hensyn kan foreligge på grund af kriminalitetens art, den dømtes farlighed, erfaringer

med voldelig adfærd, undvigelse eller lignende fra tidligere ophold i institution mv.

Dømte indkaldes med et varsel på normalt 1 måned til at møde i en bestemt afsoningsinstitution. Bl.a. i tilfælde, hvor den pågældende er dømt efter straffelovens § 119 (vold mod tjenestemand i funktion), § 123 (vidnetrusler), § 216 (voldtægt) eller §§ 244-246 (vold), er varslet dog kun 10 dage. Den dømte vejledes i indkaldelsen bl.a. om muligheden for at ansøge om udsættelse og benådning, herunder om reglerne om opsættende virkning af en sådan ansøgning.

2.2. Fuldbydelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol

2.2.1. Siden 1. juli 2005 har personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 3 måneder for overtrædelse af færdselsloven, kunnet få tilladelse til, at straffen udstås på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i straffuldbydelseslovens kapitel 13 a. Reglerne om denne afsoningsform (fodlænkeordningen) blev indført ved lov nr. 367 af 24. maj 2005 om ændring af lov om fuldbydelse af straf m.v. (Fuldbydelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol samt begrænset fællesskab for ”negativt stærke” indsatte m.v.), jf. Folketingstidende 2004-05, Tillæg A, side 426 (lovforslag nr. L 12).

Ved lov nr. 304 af 19. april 2006 om ændring af lov om fuldbydelse af straf m.v. (Udvidelse af ordningen vedrørende fuldbydelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol samt fratagelse af mulighed for udgang ved udeblivelse fra afsoning), jf. Folketingstidende 2005-06, Tillæg A, side 2578 (lovforslag nr. L 86), er fodlænkeordningen udvidet til også at omfatte personer, som på gerningstidspunktet var under 25 år, og som idømmes fængselsstraf i indtil 3 måneder (uanset karakteren af lovovertrædelsen). Ordningen er endvidere udvidet til at omfatte personer (uanset alder), der før, samtidig med eller efter en dom for overtrædelse af færdselsloven tillige er idømt straf for overtrædelse af anden lovgivning, hvis den eller de skete overtrædelser af anden lovgivning ikke har været af væsentlig betydning for den samlede fængselsstrafs længde, og hvis længden af den samlede fængselsstraf ikke overstiger 3 måneder.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 78 a, stk. 1, meddeles tilladelsen til at udstå straffen på bopælen under intensiv overvågning og kontrol af justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil.

2.2.2. Efter ændringen af fodlænkeordningen i 2006 indebærer afgrænsningen af ordningens anvendelsesområde, at en person over 25 år ikke kan udstå en idømt fængselsstraf for overtrædelse af anden lovgivning end færdselsloven på bopælen. Det samme er tilfældet, hvis der er tale om en fællesstraf for overtrædelse af færdselsloven og anden lovgivning (straffeloven eller særlovgivningen), medmindre den eller de skete overtrædelser af anden lovgivning ikke har været af væsentlig betydning for den samlede fængselsstrafs længde, og længden af den samlede fængselsstraf ikke overstiger 3 måneder.

Derimod er det ikke en betingelse for at få tilladelse til afsoning af fængselsstraffen på bopælen, at den fængselsstraf for overtrædelse af færdselsloven eller – for personer under 25 år – anden lovgivning (straffeloven eller særlovgivning), som ansøgningen vedrører, er idømt ved samme dom, når blot den samlede fængselsstraf, som den pågældende skal afsones, ikke overstiger 3 måneder.

En bøde idømt eller vedtaget før, samtidig med eller efter en dom for overtrædelse af færdselsloven afskærer ikke en person fra at opnå tilladelse til at udstå fængselsstraffen på bopælen med elektronisk fodlænke. Dette gælder, uanset om det drejer sig om en bøde for overtrædelse af færdselsloven eller anden lovgivning. Er en person således f.eks. idømt en fængselsstraf på 3 måneder for overtrædelse af færdselsloven og ved samme dom en bøde for overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven, kan den pågældende udstå fængselsstraffen på 3 måneder på bopælen, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

2.2.3. Straffuldbyrdelseslovens § 78 b fastsætter, hvilke betingelser en person skal opfylde for at kunne meddeles tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol. Opfylder den dømte ikke samtlige de betingelser, der er nævnt i § 78 b, stk. 1, nr. 1-4, vil den pågældende få afslag på sin ansøgning. Det samme er tilfældet, hvis fuldbyrdelsesformen som følge af den dømtes forhold i øvrigt ikke findes hensigtsmæssig, jf. straffuldbyrdelseslovens § 78 b, stk. 2.

Efter § 78 b, stk. 1, nr. 1, er det en betingelse for at få tilladelse til strafudståelse på bopælen med elektronisk fodlænke, at den dømtes boligfor-

hold er sådan, at straffuldbyrdelse på bopælen i praksis kan gennemføres under intensiv overvågning og kontrol.

Efter § 78 b, stk. 1, nr. 2, er en tilladelse endvidere betinget af, at den dømtes beskæftigelsesforhold i form af arbejde, uddannelse eller lignende er af en sådan beskaffenhed, at det i fuldbyrdelsesperioden er muligt at kontrollere, at den dømte overholder et vilkår om at passe sit job eller uddannelse mv.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 78 b, stk. 1, nr. 3, er en tilladelse desuden betinget af, at den dømte, hvis denne tidligere har udstået straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, i et tidsrum af 2 år forud for idømmelsen af den straf, som ansøgningen vedrører, ikke er idømt højere straf end bøde.

Efter § 78 b, stk. 1, nr. 4, er det herudover en betingelse, at personer, der har samme bopæl som den dømte, og som er over 18 år, meddeler samtykke til, at strafudståelse kan finde sted på den fælles bopæl.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 78 b, stk. 2, kan en tilladelse til udståelse af fængselsstraf på bopælen med elektronisk fodlænke nægtes, hvis fuldbyrdelsesformen efter en konkret vurdering af den dømtes forhold i hvert enkelt tilfælde ikke findes hensigtsmæssig.

Til brug for afgørelsen af, om den dømte opfylder betingelserne i § 78 b, stk. 1, nr. 1-4, eller om den dømtes forhold gør straffuldbyrdelse på bopælen uhensigtsmæssig, foretager kriminalforsorgen en nærmere undersøgelse af den dømtes forhold, herunder vedkommendes boligforhold, beskæftigelsesforhold samt fysiske og psykiske tilstand, jf. straffuldbyrdelseslovens § 78 b, stk. 3.

I tilfælde, hvor kriminalforsorgen allerede er bekendt med den dømtes personlige forhold, og det er helt åbenbart, at den dømte ikke opfylder betingelserne for strafudståelse på bopælen, jf. § 78 b, stk. 1, nr. 1-4, eller at fuldbyrdelsesformen som følge af den dømtes forhold i øvrigt ikke er hensigtsmæssig, jf. lovens § 78 b, stk. 2, kan det efter omstændighederne undlades at iværksætte en mere indgående egnethedsundersøgelse af den dømte i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 78 b, stk. 3.

2.2.4. Straffuldbyrdelseslovens § 78 c, stk. 1, nr. 1-8, indeholder en række vilkår for strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og

kontrol. Den dømte må ikke begå strafbart forhold, og endvidere må den dømte bl.a. kun forlade sin bopæl inden for de af tilsynsmyndigheden fastsatte tidsrum, ikke indtage alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, eller udeblive helt eller delvis fra sit arbejde, uddannelse eller lignende.

I medfør af § 78 c, stk. 2, kan der fastsættes andre vilkår, der findes hensigtsmæssige, herunder vilkår om, at den dømte underkaster sig en struktureret, kontrolleret alkoholbehandling.

Justitsministeren eller den myndighed, der af justitsministeren er bemyndiget til at give tilladelse til strafudståelse på bopælen med elektronisk fodlænke, fastsætter eventuelle vilkår efter § 78 c, stk. 1, og påser overholdelsen af vilkår efter § 78 c, stk. 1 og 2.

2.2.5. Tilsynet med den dømte under strafudståelsen på bopælen varetages af kriminalforsorgen (Kriminalforsorgen i Frihed), jf. straffuldbyrdelseslovens § 78 d. Tilsynet består ikke blot i elektronisk overvågning, men også i bl.a. uanmeldte kontrolbesøg på bopælen og kontrolopkald pr. telefon. Kontrolbesøg kan ligeledes finde sted på den dømtes arbejdsplads, uddannelsesinstitution eller lignende.

2.2.6. Tilsynsmyndigheden afgiver efter straffuldbyrdelseslovens § 78 d, stk. 2, indberetning til Direktoratet for Kriminalforsorgen, hvis den dømte ikke længere opfylder betingelserne for strafudståelse på bopælen, hvis den dømte overtræder de vilkår, der gælder for strafudståelsen, eller hvis kriminalforsorgens tilsyn og kontrol med den dømte ikke kan gennemføres på grund af dennes adfærd. Indberetningen sker med henblik på, at Direktoratet for Kriminalforsorgen kan tage stilling til, om tilladelsen skal tilbagekaldes, jf. straks nedenfor.

2.2.7. En tilladelse til strafudståelse på bopælen kan tilbagekaldes, hvis den dømte anmoder derom, jf. straffuldbyrdelseslovens § 78 e, stk. 1, nr. 1.

En tilladelse kan endvidere tilbagekaldes, hvis den dømte inden fuldbyrdelsens iværksættelse har begået strafbart forhold, jf. § 78 e, stk. 1, nr. 2.

Efter § 78 e, stk. 1, nr. 3, kan en tilladelse desuden tilbagekaldes, hvis den dømte på tidspunktet for fuldbyrdelsens iværksættelse eller under denne frihedsberøves af anden grund end til fuldbyrdelse af den fæng-

selsstraf, som den meddelte tilladelse vedrører, f.eks. hvis den dømte anholdes eller varetægtsfængsles.

Efter § 78 e, stk. 1, nr. 4, kan en tilladelse endvidere tilbagekaldes, hvis den dømte på tidspunktet for straffuldbyrdelsens iværksættelse eller under denne ikke længere opfylder de betingelser, der er nævnt i § 78 b, stk. 1, nr. 1, 2 og 4, jf. herom ovenfor.

En tilladelse til strafudståelse på bopælen kan herudover tilbagekaldes, hvis den dømte overtræder de vilkår, der er nævnt i § 78 c, stk. 1, nr. 1-8, jf. lovens § 78 e, stk. 2, 1. pkt. Det samme gælder, hvis den dømte overtræder vilkår fastsat i medfør af § 78 c, stk. 2, eller hvis kriminalforsorgens tilsyn og kontrol med den dømte ikke kan gennemføres på grund af dennes adfærd, jf. § 78 e, stk. 2, 2. pkt.

2.2.8. Efter § 78 f, stk. 1, skal den dømte overføres til fængsel eller arresthus, hvis en tilladelse til udståelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol tilbagekaldes efter fuldbyrdelsens iværksættelse.

Tilsynsmyndigheden kan efter § 78 f, stk. 2, 1. pkt., bestemme, at den dømte midlertidigt skal overføres til fængsel eller arresthus, mens spørgsmålet om tilbagekaldelse behandles.

Er straffuldbyrdelsen endnu ikke iværksat, indsættes den dømte snarest muligt til afsoning i fængsel eller arresthus, jf. straffuldbyrdelseslovens § 8, stk. 1.

2.3. De hidtidige erfaringer

I perioden fra fodlænkeordningens start den 1. juli 2005 og til og med den 30. november 2007 har kriminalforsorgen informeret i alt 5132 domfældte om muligheden for at søge om at afsone på bopælen i elektronisk fodlænke. Omkring 61 pct. af disse domfældte har søgt om tilladelse til afsoning på bopælen, og heraf har omkring 63 pct. fået tilladelse. Dette svarer til, at omkring 38 pct. af de domfældte, der har haft mulighed for at søge om tilladelse til afsoning på bopælen, har fået tilladelse.

Af de 1963 tilladelser, der er blevet givet i perioden fra den 1. juli 2005 og til og med den 30. november 2007, er 61 (svarende til 3,1 pct.) blevet tilbagekaldt før iværksættelse af afsoningen, mens 105 (svarende til 5,8 pct.) er blevet tilbagekaldt efter iværksættelse af afsoningen.

Den hyppigste årsag til tilbagekaldelse efter iværksættelsen af afsoningen er, at den dømte har indtaget alkohol. Hovedårsagerne til, at tilladelserne tilbagekaldes, før afsoningen er påbegyndt, er, at den dømte ikke længere opfylder betingelserne (f.eks. vedrørende bolig- og beskæftigelsesforhold), eller har begået nyt strafbart forhold.

3. Justitsministeriets overvejelser

3.1. Indledende bemærkninger

3.1.1. Som anført ovenfor under pkt. 2.2 blev fodlænkeordningen etableret pr. 1. juli 2005 for personer, der er idømt en ubetinget fængselsstraf i indtil 3 måneder for overtrædelse af færdselsloven. Som videre anført blev ordningen efterfølgende udvidet til også at omfatte personer, som på gerningstidspunktet var under 25 år, og som idømmes fængselsstraf i indtil 3 måneder (uanset karakteren af lovovertrædelsen), samt personer, som før, samtidig med eller efter en dom for overtrædelse af færdselsloven tillige er idømt straf for overtrædelse af anden lovgivning, hvis den eller de skete overtrædelser af anden lovgivning ikke har været af væsentlig betydning for den samlede fængselsstrafs længde og længden af den samlede fængselsstraf ikke overstiger 3 måneder.

3.1.2. Fodlænkeordningen har været under etapevis opbygning siden ordningens ikrafttræden bl.a. med henblik på at give kriminalforsorgen mulighed for at afprøve det elektroniske overvågningsudstyr. De hidtidige erfaringer tyder på, at ordningen er velfungerende, også personalemæssigt og organisatorisk.

Justitsministeriet finder, at der ud fra de hidtidige positive erfaringer med fodlænkeordningen er grundlag for at foreslå ordningen udvidet til at omfatte alle lovovertrædere, som idømmes kortere, ubetingede fængselsstraffe, og som har gode personlige forhold i form af bl.a. bolig og beskæftigelse (arbejde, uddannelse eller lignende). Formålet hermed er i højere grad at sikre, at de pågældende lovovertrædere kan bevare deres tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet mv. under strafafsoningen. Dette vil forbedre de pågældendes muligheder for på langt sigt at have en varig tilknytning til arbejdsmarkedet, hvilket generelt vil kunne medvirke til at mindske risikoen for tilbagefald til ny kriminalitet (recidiv).

Som anført ovenfor under pkt. 2.2 er fodlænkeordningen efter gældende ret begrænset til personer, der er idømt indtil 3 måneders fængsel. Som anført under pkt. 2.2.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 86 om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Udvidelse af ordningen vedrørende fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol samt fratagelse af mulighed for udgang ved udeblivelse fra afsoning) (fremsat den 30. november 2005), jf. Folketingstidende 2005-06, Tillæg A, side 2578, er baggrunden herfor bl.a., at korte frihedsstraffe på indtil 3 måneders fængsel normalt ikke idømmes for meget grov og omfattende kriminalitet.

Justitsministeriet finder ikke grundlag for at foreslå en udvidelse af fodlænkeordningen, så den kommer til at omfatte personer, der er idømt over 3 måneders ubetinget fængsel.

3.1.3. På den anførte baggrund foreslår Justitsministeriet, at fodlænkeordningen udformes således, at alle personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 3 måneder, vil kunne opnå tilladelse til strafudståelse på bopælen med elektronisk fodlænke, hvis de konkret opfylder betingelserne herfor. Det vil således efter forslaget ikke længere være en betingelse, at vedkommende ikke var fyldt 25 år på gerningstidspunktet eller er dømt for overtrædelse af færdselsloven.

Der foreslås ingen ændringer af de øvrige betingelser for afsoning på bopælen med elektronisk fodlænke. Tilladelse til en sådan afsoning vil således fortsat bl.a. forudsætte, at den dømte har gode personlige forhold i form af bl.a. egnede bolig- og beskæftigelsesforhold. Endvidere må den dømte ikke på grund af et massivt alkoholmisbrug eller misbrug af euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, antages at være ude af stand til at overholde de vilkår, der gælder for denne afsoningsform.

3.2. Den foreslåede ordnings anvendelsesområde

Efter lovforslaget vil en tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol kunne meddeles personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 3 måneder, jf. forslaget til straffuldbyrdelseslovens § 78 a, stk. 1 (lovforslagets § 1, nr. 1).

Efter lovforslaget vil det ligesom i dag ikke være et krav, at den fængselsstraf, som den dømtes ansøgning vedrører, er idømt ved samme dom,

når blot den samlede fængselsstraf, som den pågældende skal afsone, ikke overstiger 3 måneder. Således vil f.eks. en person, som idømmes en ubetinget fængselsstraf i 30 dage for et værtshusslagsmål (jf. straffelovens § 244), og som senere – men inden tilladelse til strafudståelse på bopælen er meddelt – idømmes 30 dages ubetinget fængsel for et brugstyveri af en bil (jf. straffelovens § 293 a), kunne meddeles tilladelse til at udstå den samlede straf af fængsel i 60 dage på bopælen med elektronisk fodlænke.

Det vil efter lovforslaget fortsat være muligt at give tilladelse til, at en person, der idømmes en såkaldt kombinationsdom, jf. straffelovens § 58 (hvorefter retten kan bestemme, at en del af den forskyldte straf, dog højst 6 måneder, skal fuldbyrdes, mens dommen i øvrigt gøres betinget), udstår den ubetingede del af straffen på bopælen med elektronisk fodlænke, hvis den ubetingede del af straffen ikke overstiger 3 måneders fængsel.

Da fodlænkeordningen også efter den foreslåede udvidelse vedrører fuldbyrdelse af fængselsstraf, vil en bøde vedtaget eller idømt før, samtidig med eller efter den dom, som ansøgningen om strafudståelse på bopælen vedrører, fortsat ikke afskære den dømte fra at få tilladelse til at afsone den idømte fængselsstraf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol.

Tilladelse til strafudståelse på bopælen vil fortsat ikke kunne meddeles personer på 15-17 år, der som et alternativ til fængselsstraf er idømt en såkaldt ungdomssanktion efter straffelovens § 74 a.

Heller ikke personer, som skal afsone forvandlingsstraf, jf. straffelovens § 53, kan efter den foreslåede bestemmelse meddeles tilladelse til strafudståelse på bopælen.

Endelig vil en person, der har flere uafsonede domme, som sammenlagt overstiger 3 måneders fængsel, fortsat ikke kunne få tilladelse til at udstå straffen helt eller delvis på bopælen med elektronisk fodlænke.

3.3. Betingelser for meddelelse af tilladelse til strafudståelse på bopælen

En person, der idømmes fængselsstraf i indtil 3 måneder, kan kun meddeles tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens §

78 a, stk. 1 (lovforslagets § 1, nr. 1), hvis den pågældende opfylder de betingelser, der er fastsat i straffuldbyrdelseslovens § 78 b, jf. ovenfor under pkt. 2.2. Straffuldbyrdelseslovens § 78 b foreslås ikke ændret.

Dette indebærer bl.a., at den dømte skal have egnede bolig- og beskæftigelsesforhold, samt at den dømte, hvis denne tidligere har udstået straf af fængsel på bopælen, ikke i et tidsrum af 2 år forud for idømmelsen af den straf, ansøgningen vedrører, må være idømt højere straf end bøde. Endvidere skal personer, der har samme bopæl som den dømte, og som er over 18 år, meddele samtykke til, at straffen kan udstås på den fælles bopæl.

Opfylder den dømte ikke samtlige de betingelser, der er nævnt i straffuldbyrdelseslovens § 78 b, stk. 1, nr. 1-4, vil den pågældende blive meddelt afslag på sin ansøgning. Det samme er tilfældet, hvis denne fuldbyrdelsesform som følge af den dømtes forhold ikke findes hensigtsmæssig, jf. straffuldbyrdelseslovens § 78 b, stk. 2.

Om tilladelse skal nægtes efter § 78 b, vil som hidtil afhænge af en konkret vurdering af den dømtes forhold i hvert enkelt tilfælde. Tilladelse vil f.eks. kunne nægtes, hvis den fængselsstraf, som ansøgningen vedrører, er idømt for kriminalitet begået mod en anden person i ansøgers husstand, f.eks. volds- eller sædelighedskriminalitet, selv om den pågældende (forurettede) giver samtykke. Tilladelse vil også kunne nægtes, hvis det ikke i praksis vil være muligt at gennemføre den forudsatte intensive overvågning og kontrol med den dømte.

Tilladelse vil endvidere kunne nægtes efter straffuldbyrdelseslovens § 78 b, stk. 2, hvis det efter en konkret vurdering må lægges til grund, at der foreligger en væsentlig risiko for, at den dømte vil misbruge en tilladelse til strafudståelse på bopælen til at fortsætte med at begå kriminalitet. En sådan væsentlig risiko vil ikke mindst kunne foreligge i tilfælde, hvor den pågældende er dømt for kriminalitet begået i hjemmet, f.eks. ved brug af sin personlige computer.

Tilladelse vil desuden kunne nægtes en 15-17-årig domfældt, hvis de personlige forhold er af en sådan karakter, at vedkommende konkret skønnes at være mere egnet til anbringelse på hospital, i familiepleje, i egnet hjem eller i institution i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 78, stk. 2, jf. stk. 1.

3.4. *Vilkår for straffuldbyrdelse på bopælen*

Med lovforslaget foreslås ingen ændringer af straffuldbyrdelseslovens § 78 c vedrørende vilkårene for afsoning på bopælen, jf. herom ovenfor under pkt. 2.2.

I forbindelse med den foreslåede udvidelse af fodlænkeordningen agter Justitsministeriet imidlertid på enkelte punkter at ændre den administrative praksis, der knytter sig til straffuldbyrdelseslovens regler om vilkår for afsoning på bopælen i elektronisk fodlænke.

Den gældende administrative praksis bygger på bemærkningerne til lovforslag nr. L 12 om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol samt begrænset fællesskab for ”negativt stærke” indsatte m.v.) (fremsat den 23. februar 2005), jf. Folketingstidende 2004-05, Tillæg A, side 426.

Efter den gældende administrative praksis har en dømt, der afsoner i elektronisk fodlænke, kun mulighed for ekstraordinært at forlade sin bopæl i fuldbyrdelsesperioden med kriminalforsorgens tilladelse, hvis der foreligger humanitære grunde, som f.eks. med henblik på at besøge en nærstående person, der er alvorligt syg, eller deltagelse i en nærstående persons begravelse, eller hvis den pågældendes tilstedeværelse er påkrævet (f.eks. med henblik på at møde i retten som vidne).

Justitsministeriet vil i givet fald lempe den administrative praksis, så en dømt, der afsoner en ubetinget fængselsstraf på 30 dage eller derover på bopælen i elektronisk fodlænke, også vil kunne opnå tilladelse til at forlade sin bopæl i fuldbyrdelsesperioden med henblik på at deltage i andre store og væsentlige familiebegivenheder end en nærstående persons begravelse, f.eks. en nærstående persons 50 års fødselsdag, bryllup eller konfirmation.

En tilsvarende mulighed for tilladelse til udgang med henblik på at besøge nærstående personer ved vigtige familiebegivenheder eksisterer for indsatte i fængsler, der afsoner en fængselsstraf på 30 dage eller derover, jf. § 31, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1081 af 13. september 2007 om udgang til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner.

Efter den gældende administrative praksis kan den dømte få tilladelse til 1 times dagligt ophold uden for boligen på dage, hvor den pågældende ikke har fastlagte aktiviteter uden for sin bopæl (f.eks. i weekender og på helligdage). Tidspunktet for opholdet uden for boligen fastsættes i den pågældendes aktivitetskema.

Justitsministeriet vil i givet fald ændre den administrative praksis, så det i den dømtes aktivitetskema kan fastlægges, at den dømte på aktivitetsfrie dage har tilladelse til 2 timers dagligt ophold uden for boligen i de første 2 måneder efter påbegyndelsen af afsoningen i elektronisk fodlænke og herefter 3 timers dagligt ophold uden for boligen.

3.5. Iværksættelse af straffuldbyrdelse på bopælen

Som anført ovenfor under pkt. 2.1 indkaldes dømte med et varsel på normalt 1 måned til at møde i en bestemt afsoningsinstitution. Bl.a. i sager, hvor den dømte er straffet efter straffelovens § 119 (vold mod tjenestemand i funktion), § 123 (vidnetrusler), § 216 (voldtægt) eller §§ 244-246 (vold), udgør varslet som anført dog kun 10 dage. Det forkortede varsel er indført for at sikre, at strafafsoningen i voldssager mv. kan påbegyndes 1 måned efter endelig dom.

Iværksættelse af strafudståelse på bopælen med elektronisk fodlænke kan ikke ske inden for 1 måned. Dette skyldes bl.a., at den dømte skal have en frist til at ansøge Direktoratet for Kriminalforsorgen om tilladelse til at bruge denne afsoningsform, og at der vil skulle foretages en egnethedsundersøgelse af ansøgeren med henblik på at afklare, om den pågældende opfylder betingelserne for at kunne meddeles en sådan tilladelse, jf. straffuldbyrdelseslovens § 78 b, stk. 3.

Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen) vil imidlertid indrette administrationen af den foreslåede udvidede fodlænkeordning således, at behandlingen af ansøgninger om tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol fra den omhandlede persongruppe også fremover prioriteres højt. Det samme vil gælde for så vidt angår iværksættelsen af selve strafafsoningen på bopælen med elektronisk fodlænke.

4. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Da strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol træder i stedet for almindelig straffuldbyrdelse i fængsel, vil den foreslåede udvidelse af fodlænkeordningen samtidig medføre et mindsket behov for fængselskapacitet. Kriminalforsorgen vil tilpasse kapaciteten i kriminalforsorgens institutioner, efterhånden som fodlænkeordningens kapacitet udvides. Driftsudvidelsen af ordningen forventes derfor at kunne finansieres via en gradvis nedlæggelse af anden kapacitet.

Forslaget om at udvide anvendelsesområdet for fodlænkeordningen forventes at have visse administrative konsekvenser for kriminalforsorgen i forbindelse med administration og undersøgelse af de dømtes forhold og egnethed til at indgå i ordningen samt til tilsyns- og kontrolforanstaltninger.

Forslaget skønnes på den baggrund at medføre en årlig besparelse på ca. 3 mio. kr. fra 2009.

5. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

6. De administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Lovforslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Rigspolitiet, Politiforbundet i Danmark, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Foreningen af Fængselsinspektører og Vicefængselsinspektører, Kriminalforsorgsforeningen, Dansk Fængselsforbund, HK-Landsklubben for Kriminalforsorgen, Dansk Socialrådgiverforening, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Institut for Menneskerettigheder, Retssikkerhedsfonden, Dansk Retspolitisk Forening og Kriminalpolitisk Forening (KRIM).

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Mindreudgifter til fængselspladser i kriminalforsorgen	Merudgifter til fodelænkeordningen i kriminalforsorgen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

I lovforslagets bilag 1 er de foreslåede bestemmelser sammenholdt med de nugældende bestemmelser.

Til § 1

Til nr. 1 (§ 78 a, stk. 1 og 2)

Efter den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 78 a, stk. 1, kan justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, efter ansøgning fra personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 3 måneder, meddele tilladelse til, at straffen udstås på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i lovens §§ 78 b-78 f.

Tilladelse til strafudståelse på bopælen efter den foreslåede bestemmelse vil udelukkende kunne meddeles personer, der er idømt ubetinget fængselsstraf. Det er efter lovforslaget ikke en betingelse, at den fængselsstraf, som den dømtes ansøgning vedrører, er idømt ved samme dom, når blot den samlede fængselsstraf, som den pågældende er blevet idømt, ikke overstiger 3 måneder. Også en person, der idømmes en såkaldt kombinationsdom, jf. straffelovens § 58, vil kunne meddeles tilladelse til at udstå den ubetingede del af straffen på bopælen med elektronisk fodlænke, når denne del af den samlede straf ikke overstiger 3 måneders fængsel.

Efter den gældende bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 78 a, stk. 2, kan tilladelse til afsoning på bopælen gives til personer, der før, samtidig med eller efter en dom for overtrædelse af færdselsloven tillige er idømt straf for overtrædelse af anden lovgivning, hvis den eller de skete overtrædelser af anden lovgivning ikke har været af væsentlig betydning for den samlede fængselsstrafs længde og længden af den samlede fængselsstraf ikke overstiger 3 måneder.

Som følge af den foreslåede ændring af § 78 a, stk. 1, hvorefter det ikke længere er en betingelse for at få tilladelse til afsoning på bopælen, at den pågældende person på gerningstidspunktet ikke var fyldt 25 år, eller at straffen er idømt for overtrædelse af færdselsloven, foreslås det, at § 78 a, stk. 2, ophæves.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2008 og finder anvendelse på personer, der idømmes fængselsstraf efter denne dato.

Bestemmelsen indebærer, at en person, der er idømt flere fængselsstraffe, f.eks. en fængselsstraf i 14 dage for et brugstyveri af en bil (jf. straffelo-

vens § 293 a) og efterfølgende en fængselsstraf i 30 dage for et værtshus-slagsmål (jf. straffelovens § 244), og som ikke ville være omfattet af de hidtil gældende regler for strafudståelse på bopælen med elektronisk fodlænke, f.eks. fordi den pågældende på gerningstidspunktet var 25 år eller derover, kun vil kunne opnå tilladelse til strafudståelse på bopælen med elektronisk fodlænke mv., hvis *begge* domme er afsagt 1. juli 2008 eller senere, eller – i tilfælde, hvor den ene dom er afsagt før den 1. juli 2008 og den anden efter – hvis den fængselsstraf, som er idømt før den 1. juli 2008, er afsonet på tidspunktet for kriminalforsorgens afgørelse af den pågældendes ansøgning.

Til § 3

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighedsområde og indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

De foreslåede ændringer af lov om fuldbyrdelse af straf mv. kan dog sættes i kraft for Færøerne ved kongelig anordning med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende ret

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1337 af 3. december 2007, foretages følgende ændring:

1. § 78 a, stk. 1 og 2, ophæves, og i stedet indsættes:

§ 78 a. Justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, kan efter ansøgning fra personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 3 måneder, meddele tilladelse til, at

”§ 78 a. Justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, kan efter ansøgning fra personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 3 måneder, meddele tilladelse til, at straf-

straffen udstås på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i lovens §§ 78 b-78 f, fen udstås på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i lovens §§ 78 b-78 f.”

- såfremt
- 1) den pågældende person på gerningstidspunktet ikke var fyldt 25 år, eller
 - 2) straffen er idømt for overtrædelse af færdselsloven.

Stk. 2. Tilladelse efter stk. 1, nr. 2, kan desuden meddeles personer, der før, samtidig med eller efter en dom for overtrædelse af færdselsloven tillige er idømt straf for overtrædelse af anden lovgivning, hvis den eller de skete overtrædelser af anden lovgivning ikke har været af væsentlig betydning for den samlede fængselsstrafs længde, og længden af den samlede fængselsstraf ikke overstiger 3 måneder.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter regler om den administrative behandling af ansøgninger om strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol. Justitsministeren kan i forbindelse hermed bestemme, at der kun tillægges ansøgninger indgivet inden udløbet af bestemte frister opsættende virkning, således at straffulbyrdelsen udsættes.

Stk. 3 bliver herefter stk. 2.